

DOI: 10.31891/2308-4081/2023-13(1)-12

Кандидат юридичних наук, доцент **ОЛЕКСАНДРА ШИНКАРУК**
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: aleksandra.shyn5@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5494-1370

ПОЛІТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

АНОТАЦІЯ

У статті обґрунтовано, що академічна доброчесність є показником розвитку суспільства, тому такий інтерес становить реалізація політики академічної доброчесності здобувачів вищої освіти у розвинутих країнах, зокрема Великій Британії. У кожному закладі вищої освіти за допомогою створення відповідних умов відбувається боротьба за академічну доброчесність. Метою академічної доброчесності є дотримання правил освітнього процесу, створення атмосфери, що є сприятливою для освіти всіх категорій здобувачів, надання рівних можливостей для всіх студентів з метою отримання якісної освіти. Сектор вищої освіти Великої Британії має репутацію світового класу, що базується на високих стандартах освіти, а академічна доброчесність значною мірою сприяє цьому.

Розглянуто політику впровадження академічної доброчесності у ЗВО Великої Британії, де розроблена система штрафних санкцій за плагіат, знайдений у студентських письмових роботах. Таку політику проаналізовано на прикладі Оксфордського університету, Лондонського університетського коледжу, університету Лідса.

З'ясовано, що Агентством із забезпечення якості вищої освіти (QAA) за підтримки Консультативної групи з академічної доброчесності у Великій Британії створено Хартію академічної доброчесності для вищої освіти країни, розроблено принципи академічної доброчесності університетів Великої Британії, розроблено Статут Хартії академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії, що представляє колективні зобов'язання сектору вищої освіти Великої Британії і сприяє академічній доброчесності та вживанню заходів проти академічної неправомірної поведінки.

Окреслено поради студентам щодо дотримання академічної доброчесності та описано види покарань за академічну недоброчесність. Охарактеризовано цілісний підхід до здобуття вищої освіти у Великій Британії, який передбачає виховання довіри та впевненості суспільства в добросовісному навчанні та зведенні до мінімуму академічних проступків.

Ключові слова: академічна доброчесність, здобувачі вищої освіти, Велика Британія, заклади вищої освіти, Хартія академічної доброчесності для вищої освіти, академічні проступки.

POLICY OF IMPLEMENTING ACADEMIC INTEGRITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF GREAT BRITAIN

ABSTRACT

The article defines that academic integrity is an indicator of societal development. Therefore, the policy of students' academic integrity at higher education institutions in developed countries, namely in Great Britain, is of a special interest. In every institution of

higher education, there is a struggle for academic integrity, which is provided by means of creating appropriate conditions and taking appropriate measures. The goal of academic integrity is to comply with the rules of the educational process, create an atmosphere that is favorable for the education of all categories of students, and provide equal opportunities for all students in order to obtain a quality education. The UK higher education sector has an excellent reputation based on high standards of education and academic integrity contributes greatly to this.

The author analyzes the policy of implementing academic integrity in higher education institutions of Great Britain, where a system of fines for plagiarism found in students' written works has been developed. This policy is analyzed on the example of Oxford University, London University College, and Leeds University.

It is found that Higher Education Quality Assurance Agency (QAA) with the support of the Advisory Group on Academic Integrity in Great Britain created the Charter of Academic Integrity for the country's higher education. They also developed the principles of academic integrity at British universities, which are analyzed in our study. Furthermore, they developed the Charter of Academic Integrity for UK Higher Education, which represents the collective commitment of the UK higher education sector and promotes academic integrity and actions against academic misconduct.

Advice to students on ensuring academic integrity is outlined and the types of punishments for academic dishonesty are described. A holistic approach to higher education, which involves fostering public trust and confidence in conscientious learning and minimizing academic misconduct, is characterized.

Keywords: *academic integrity, higher education students, Great Britain, higher education institutions, Charter of Academic Integrity for Higher Education, academic misconduct.*

ВСТУП

В освітній і науковій діяльності сучасних закладів вищої освіти необхідним є системне запровадження високих стандартів якісної освіти, які є основою для належного розвитку свідомості людства. При такому підході під час освітнього процесу в закладі вищої освіти головне значення має боротьба з академічною недоброчесністю. Досвід розвинених країн світу в системному застосуванні підходів до забезпечення академічної доброчесності здобувачів вищої освіти свідчить про необхідність її публічного визначення та обов'язкового прийняття принципів академічної доброчесності для якісної освіти. В Україні Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти сформулювало рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності у 2019 році (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2019), проте, зважаючи на актуальність проблеми, доречним є звернення до досвіду зарубіжних країн, які мають значні досягнення у цьому плані.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Для з'ясування послідовності політики впровадження академічної доброчесності у ЗВО та її ефективності при фаховій підготовці конкурентоздатного майбутнього фахівця маємо на меті дослідити політику забезпечення академічної правомірної поведінки здобувачів вищої освіти Великої Британії.

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Науковці різних країн досліджували важливість академічної доброчесності здобувачів вищої освіти та її порушення. І. Тодорова (2019) визначила компоненти

академічної доброчесності студентів та розкрила умови її формування. Н. Буркало (2018) та В. Марініна (2018) розкрили значення академічної доброчесності в сучасному освітньо-науковому просторі. Ю. Бежук (2018) дослідила зміст принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі України. Серед зарубіжних дослідників варто відзначити роботи Ю. Басара (U. Basar) (2019), М. Перкінса (M. Perkins) (2019) та Дж. Реймонда (G. Raymond) (2019), які досліджували питання академічної доброчесності з теоретичної та практичної точок зору.

Для досягнення поставленої мети використано такі методи дослідження: теоретичні (аналіз психологічної, педагогічної, філософської літератури), що дає змогу обґрунтувати у дослідженні вихідні положення; інтерпретаційно-аналітичний метод, за допомогою якого вивчаються джерела із застосуванням узагальнення, аналізу, синтезу, систематизації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У кожному закладі вищої освіти відбувається боротьба за академічну доброчесність і ведеться вона за допомогою створення в закладі освіти відповідних зовнішніх та внутрішніх організаційних умов, під час яких відбувається виховання в здобувачів освіти потрібних психічних утворень та особистісних рис. Як показує не тільки вітчизняний досвід, а й світовий, неможливо усунути проблему академічної недоброчесності виключно адміністративними засобами (Тодорова, 2019).

Розглянемо політику впровадження академічної доброчесності у ЗВО Великої Британії. Сектор вищої освіти Великої Британії має репутацію світового класу, яка базується на високих стандартах і видатній якості. Академічна доброчесність є головним показником цієї репутації. Однак академічна неправомірна поведінка є глобальною проблемою, що зростає, і становить загрозу репутації вищої освіти в усьому світі. Академічна неправомірна поведінка набуває різноманітних форм, включаючи використання вже розроблених есе та написаних кваліфікаційних робіт, плагіат, домовленість між студентами про виконання контрольних робіт, підроблені або змінені кваліфікаційні сертифікати тощо.

У країні розроблена система штрафних санкцій за плагіат, знайдений у студентських письмових роботах. Розробка системи штрафів стала необхідною у зв'язку з невідповідністю покарань за плагіат у різних ЗВО Великої Британії. Практика застосування у ЗВО покарання за академічне шахрайство з метою виховання у здобувачів освіти академічної доброчесності є надзвичайно суворого у цій країні. Проте система покарань задумана не як директива, а як орієнтир.

Так, наприклад, у Лондонському університетському коледжі (University College London) покарання за академічну недоброчесність прописано і відбувається шляхом:

- зниження балів;
- повторного проходження курсу;
- відрахування.

Попередження студентів коледжу про академічну недоброчесність є обов'язковим і відбувається заздалегідь. Здобувачам освіти повідомляють про заборону вчиняти такі дії, як:

- присвоєння як власної чужої роботи;
- використання електронних джерел з метою копіювання інформації при написанні кваліфікаційної роботи;
- переробка есе, написаного іншим автором;

- представлення практичної роботи інших авторів як своєї;
- користування послугами окремих осіб або співробітників спеціальних компаній у «допомозі» в написанні кваліфікаційної роботи замість здобувача освіти;
- самоплагіат;
- застосування у роботі чужих ідей, не роблячи коректних посилань на науковців. Про правила цитування здобувачі освіти поінформовані з перших днів навчання (Костікова, Дорожко, 2021).

В усіх ЗВО Великої Британії запроваджена система перевірки на плагіат «Anti-Plagiarism». Головним порушенням в Оксфордському університеті є плагіат та списування під час іспитів. Якщо трапляються такі випадки, то вони розслідуються і караються. Це може бути зняття балів при відповіді здобувача освіти і навіть реальне виключення з університету (Perkins et al., 2019). Академічна неправомірна поведінка становить загрозу для бездоганної репутації вищої освіти Великої Британії. Студенти, які обманюють, ризикують своєю академічною та майбутньою кар'єрою, а також не є конкурентоздатними фахівцями і закінчують ЗВО без необхідних навичок, знань і компетентностей.

Керівництво країни постійно виявляє проблеми академічної доброчесності та знаходить практичні рішення, проводячи дослідження та розробляючи допоміжні ресурси й заходи для уникнення неправомірної поведінки (Academic integrity Charter, 2020). Так, університет Лідса має гасло, яке стверджує, що «здобувачі освіти і викладачі університету Лідса чесні й відкриті у своїх словах і діях». Ці цінності вищого освітнього закладу є важливим аспектом академічного навчання та супроводжуються постійним моніторингом, що сприяє академічній доброчесності. Академічна доброчесність дає можливість діяти сумлінно, і в результаті отримувати заслуги за свою роботу. Це гарантує, що жоден здобувач освіти не матиме несправедливої переваги, наприклад, отримавши високу оцінку за роботу, яка не є його власною. Підтримання високих стандартів академічної доброчесності в спільноті закладу є важливим для того, щоб підтримувати репутацію університету Лідса (Academic integrity and plagiarism, 2020).

У Хартії академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії наголошується, що студенти, які проявляють неправомірну поведінку, особливо якщо вони свідомо списують, ризикують своєю академічною та майбутньою кар'єрою. Однак наслідки виходять навіть за межі вищої освіти. Це стає проблемою суспільною, адже випускники можуть прийти на роботу без необхідних навичок, знань і компетентностей, отриманих самостійно, що може мати наслідки для здоров'я та безпеки населення.

Хартія академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії має на меті забезпечити базову позицію, на основі якої провайдери вищої освіти Великої Британії, як автономні заклади вищої освіти, можуть розробляти власну політику та практику, щоб гарантувати кваліфікацію і конкурентоздатність кожного студента.

Статут Хартії академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії представляє колективні зобов'язання сектору вищої освіти Великої Британії і сприяє академічній доброчесності та вживанню заходів проти академічної неправомірної поведінки. Статут є серйозним і респектабельним документом. Його розроблено Агентством із забезпечення якості вищої освіти (QAA) за підтримки Консультативної групи з академічної доброчесності. Консультативна група з питань академічної доброчесності надає експертні поради та висновки від імені сектору щодо дій,

розробки політики та заходів, які захищатимуть академічну доброчесність у Великій Британії. Агентство із забезпечення якості вищої освіти (QAA) складається з експертних науковців та організацій, галузевих агентств, представників студентів та фахівців, які працюють над захистом академічної доброчесності. Представники уряду Великої Британії та спонсори вищої освіти є спостерігачами роботи Агентства із забезпечення якості вищої освіти (Academic Integrity Charter for UK Higher Education, 2020).

На основі Статуту Хартії академічної доброчесності розроблено поради студентам Великої Британії щодо дотримання академічної доброчесності:

1. Переконайтеся, що ви повністю розумієте прочитане, щоб використовувати матеріал точно й належним чином.
2. Робіть чіткі та точні нотатки під час читання та вашого дослідження.
3. Узагальнюйте та перефразуйте ідеї, де це можливо (але завжди посилайтеся на них).
4. Обов'язково відзначайте роботу іншої людини щоразу, коли використовуєте її ідеї, інформацію чи її цитати.
5. Використовуйте власний стиль написання.
6. Розвивайте власні ідеї.
7. Залиште достатньо часу для виконання завдання, щоб потім не поспішати.
8. Зверніться по допомогу до наставника або консультанта, якщо вона вам потрібна (What is Academic Integrity, 2022)

У Хартії академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії розроблено принципи академічної доброчесності університетів Великої Британії. Розкриємо їх сутність:

Принцип 1: Кожна особистість несе відповідальність у рамках «всієї спільноти».

Академічна неправомірна поведінка має різні форми та відбувається з багатьох причин, навмисних чи ненавмисних. Тому реакція ЗВО не завжди є однозначною при покаранні здобувача освіти, який порушив академічну доброчесність. Виявлення академічної недоброчесності та покарання важливі й необхідні, але вони не можуть забезпечити повне вирішення проблеми. Цілісний підхід до здобуття вищої освіти є ефективною моделлю для виховання довіри та впевненості суспільства в незалежному добросовісному навчанні та зведенні до мінімуму академічних проступків.

Цей підхід передбачає:

- навчання та підтримку персоналу й здобувачів освіти;
- обмеження можливостей для вчинення академічних проступків;
- аналіз методів виявлення академічної недоброчесності в установі;
- звітність про випадки академічної недоброчесності та збір даних для покращення практики її запобігання;
- формулювання інституційних цінностей.

Принцип 2: Вирішення проблеми академічної недоброчесності «усією спільнотою».

Академічна неправомірна поведінка є проблемою, яка може вплинути на доброчесність усіх, хто забезпечує якість вищої освіти, та серйозно вплинути на репутацію всього освітнього сектора Великої Британії. Секторальна співпраця може вирішити цю проблему, в тому числі шляхом обміну найкращим досвідом, співпраці

в бенчмаркінгу або спільної роботи над питаннями, що становлять взаємний інтерес. Об'єднавши знання, досвід і ресурси, можна підтримувати та зміцнювати академічну доброчесність усього освітнього сектору Великої Британії.

Принцип 3: Співпраця всього освітнього сектору для забезпечення академічної доброчесності.

Усі, хто забезпечує вищу освіту, підтримують своїх майбутніх здобувачів освіти, забезпечуючи їх постійною можливістю дізнаватися більше про їхню професію, інноваційні підходи до освіти, політику академічної доброчесності та її забезпечення в доступний спосіб і за допомогою різноманітних форматів (посібників, вступних курсів, онлайн інформації та ресурсів тощо).

Принцип 4: Покладання відповідальності на студентів за дотримання академічної доброчесності.

Здобувачі освіти несуть відповідальність за якість свого навчання та приймають рішення про недопустимість порушення кодексів академічної поведінки.

Стейкхолдери працюють над тим, щоб студенти мали якомога більше знань та інформації про дотримання академічної доброчесності та утримувалися від неправомірної поведінки, що впливає на майбутню кар'єру молодшої людини. Викладацький та інший освітній персонал може бути зразком для наслідування принципу академічної доброчесності та відповідної академічної поведінки. Вони активно залучають до співпраці студентів, студентські представницькі органи з питань академічної доброчесності з метою підтримки їх розвитку. Стейкхолдери розглядають яким чином студентська академічна доброчесність може бути заохочена і підтримуватися протягом всього життя людини.

Принцип 5: Розширення взаємодії з персоналом.

Викладацький і професійний освітній персонал відіграє важливу роль у запобіганні та виявленні випадків неправомірної поведінки студентів. Стейкхолдери та відповідальний персонал за якість вищої освіти вивчають те, як активніше залучати академічний персонал до захисту академічної доброчесності. Стейкхолдери та відповідальні особи за якість вищої освіти мають бути впевнені, що персонал ознайомлений з політикою академічної доброчесності та розробляти інструкції, яких необхідно дотримуватися, коли виявлено випадки неналежної поведінки.

Принцип 6: Послідовна та ефективна інституційна політика та практика ЗВО.

Провайдери вищої освіти чітко визначають поняття академічної доброчесності і підтримують політику й практику її забезпечення (акцент на просвітницькі та профілактичні заходи; визначення чітких термінів та понять, типів академічних проступків за допомогою прикладів, зрозумілих студентам; прозоре встановлення покарань за академічну недоброчесність або винагородження за доброчесність; чіткі, прості та справедливі процедури розслідування та оцінки можливих випадків академічної недоброчесності; періодична перевірка дотримання зобов'язань Хартії).

Принцип 7: Інституційна автономія.

Оскільки освітні заклади є автономними, викладацький та інший освітній персонал вищої освіти Великої Британії є першою лінією захисту від академічної неправомірної поведінки. Вони несуть відповідальність за сприяння, підтримання якості й цілісності освіти та забезпечення академічних стандартів, пропонуючи відповідні винагороди на заохочення. Таким чином, вони піднімають свою репутацію та забезпечують своїх студентів інструментами й підтримкою, необхідною для сприяння довірі та впевненості в добросовісному навчанні майбутніх фахівців та

унікненні академічної неправомірної поведінки (Academic Integrity Charter for UK Higher Education, 2020).

Велика робота проробляється через асоційовані деканати, де збирається інформація про ефективну роботу у боротьбі з академічною неправомірною поведінкою, з метою розробки плану дій щодо забезпечення академічної доброчесності як частини щорічного звіту.

Університети постійно здійснюють перегляд нормативних актів, у тому числі регламентів іспитів та оцінювання, дисциплінарних процесів (зокрема тих, що стосуються порушень оцінювання) та апеляцій, тісно співпрацюючи зі Студентською спільнотою під час такого перегляду, щоб забезпечити прозору та довгострокову практику запобігання академічним порушенням та контролю за ними (Academic Integrity Charter – reviewing our academic misconduct regulations, 2020).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

Отже, метою академічної доброчесності є дотримання правил перебігу освітнього процесу, створення атмосфери, що є сприятливою для всіх категорій здобувачів, надання рівних можливостей отримання якісної освіти усіма студентами.

Важливо, щоб усі університети дотримувалися академічних стандартів і запобігали обману та шахрайству, дотримувалися положень Хартії академічної доброчесності для вищої освіти Великої Британії. Хартія створена незалежною агенцією із забезпечення якості освіти, і наголошує на тому, що академічна неправомірність є неприйнятною в цій країні, і містить сім керівних принципів, які передбачають інституційну автономію, взаємодію зі студентами та персоналом і розширення освітніх можливостей, а також індивідуальну відповідальність за запобігання неналежній поведінці в межах підходу «всієї спільноти».

З'ясовано основні позиції реалізації політики академічної доброчесності здобувачів вищої освіти Великої Британії. У країні розроблено основні напрями роботи з метою запровадження і дотримання принципів академічної доброчесності. У кожному британському ЗВО за допомогою створення відповідних умов відбувається боротьба за академічну доброчесність, саме тому досвід Великої Британії є цінним і може бути використаний для покращення політики забезпечення академічної доброчесності й у інших країнах.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні дотримання норм академічної доброчесності у закладах вищої освіти Сполучених Штатів Америки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бежук, Ю. (2018). Імплементация принципів академічної доброчесності в освітнє та наукове середовище України. Академічна доброчесність: виклики сучасності. *Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян*, 7–10.
2. Буркало, М. (2018). Академічна доброчесність: виклики сучасності. *Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян*, 17–19.
3. Костікова, І., Дорожко, А. (2021). Академічна доброчесність очима студентів: розуміння і нерозуміння. *Інноваційна педагогіка*, 37, 349–352.
4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (2019). *Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності*. Режим доступу <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/>

5. Тодорова, І. (2019). Компоненти академічної доброчесності студентів та умови її формування. *Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки*, Вип. 24, 199–205.
6. Academic integrity and plagiarism (2021). Retrieved from https://library.leeds.ac.uk/info/1401/academic_skills/46/academic_integrity_and_plagiarism/2
7. Academic integrity Charter (2020). Retrieved from <https://www.qaa.ac.uk/membership/membership-areas-of-work/academic-integrity>
8. Academic Integrity Charter for UK Higher Education (2020). Retrieved from <https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/about-us/academic-integrity-charter.pdf>.
9. Academic Integrity Charter – reviewing our academic misconduct regulations (2022). Retrieved from https://myport.port.ac.uk/news-events-and-blogs/news/academic-integrity-charter-reviewing-our-academic-misconduct-regulations?gclid=EA1aIQobChMIS/pbfk8PM/_gIVS8jVCh2-LQZ4EAMYAyAAEgIYcPD_BwE
10. Perkins, M., Basar U., Raymond, G. (2019). *Plagiarism in higher education: classification, causes and controls*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/354143709_Plagiarism_in_higher_education_classification_causes_and_controls.
11. What is Academic Integrity (2022). Retrieved from <https://www.futurelearn.com/info/courses/prepare-to-study-uk/0/steps/48595>.